

השתדלנו במשך השנה הזאת לחלוב רק ברפת אחת. והיינו מעבירים פרות יבשות לרפת השניה. העליה בהספק העבודה מתשי"ג עד תשט"ו

מספר הפרות הממוצע	י"ע לפרה	ליטר חלב לי"ע
47	20.2	211
51.2	21.1	238
59.5	19.2	288

לפי טבלה זו יוצא שע"י הנהגת שכלולים נוספים אפשר להעלות את הספק העבודה מדי שנה בשנה.

לטיכום. גם השנה היתה התקדמות בכל השטח חים בענף הבקר. לקראת השנה הבאה עלינו

לדאוג לחידוש המרעה בתנאים יותר טובים ול- איזון מנת המספוא הירוק גם בחדשים, שבהם היו קשיים עד עתה. כן נצטרך, עם ביצוע מפעל המים להגדיל את שטחי האספסת, על מנת לאפשר אספקה סדירה מגידול זה. בחורף הבא תורבענה למעלה מ-30 עגלות ונקווה שעד ש- גלות אלו תמלטנה (בסתיו הבא) תיגמר בניית בית החליבה; דבר זה יאפשר לנו לטפל בעדר מוגדל מבלי להגדיל בהרבה את חבר העובדים. הננו תקוה כי כל החברים אשר שיתפו עמנו פעולה בעבר, יעשו זאת גם בעתיד ויסייעו להתפתחותו של ענף הבקר במשקינו. משה בן

הרפת במשמר הנגב

התנובה

בשנת תשט"ו הניבה הרפת 290.500 ק"ג חלב והתנובה הממוצעת לפרה ולשנה עלתה עד ל-5.600 ק"ג. רובו של החלב — 64% — נשלח לתנובה, והשאר נצרך במשק. במשך שנה זו הוצאנו לשוק הבשר פרות פסולות ועגלים במחיר של 15.000 לירות.

תנובת החלב הממוצעת, אליה הגענו השנה, עלתה ב-400 ק"ג על זו שנקבעה בתכנית בראשית השנה. העדר שלנו נמצא בקו העליה מאז הוא יצא מסכנת חיסול מוחלט מחמת "המחלה הבלתי מוגדרת" (היפרכירטוסיס). כידוע, עדרנו נפגע במחלה זו בצורה הקשה ביותר וסוף סוף הצלחנו להיפטר ממנה. מספרים אחדים על התפתחות התנובה הממוצעת בשנים האחרונות ידגימו יפה את מצב הדברים.

בשנים תש"י ותשי"א המחלה היתה בכל חוקפה ואין להביא תנובות משנים אלה.

עמדו בממוצע	התנובה הממוצעת	פרות	בתשי"ב
35	3850 ק"ג		
51	4421		בתשי"ג
49	5115		בתשי"ד
51	5600		בתשט"ו

הרכב העדר

לסוף שנת תשט"ו היו בעדרנו: 59 פרות, 17 עגלות עד הגיל של 6 חדשים, 14 עגלות עד

גיל שנה, 14 — בגיל שלמעלה משנה, 14 עגלות הרות, פר אחד, עגל-פר אחד, ו-50 עגלים במרבץ. מוצאו של עדר הפרות הוא: 15 פרות מייבוא ארצות הברית, 21 פרה נקנו במצב ירוד במושבי העולים, והשאר מהגידול שלנו: 3 — בהמלטה רביעית, 6 — בהמלטה שניה ו-14 לאחר המלטה ראשונה. בס"ה מונה עדרנו 170 ראש בקר. ההזנה

רובו של המספוא קבלנו משדות הבעל. ייצור המספוא בשדות השלחין טרם נכנס למצב מתוקן וקבוע, כיוון שלא נמצא עד עתה חבר עובדים קבוע ומתמיד בענף זה.

האספקה לעדר נצטרפה השנה כדלקמן: 40.8% מזון מרוכז ו-59.2% מספוא גס. המזון המרוכז היה מורכב (בחשבון שנתי ממוצע) מסוגים אלה: 22% כוסבות, 26% סובין, 6% חרובים, 46% שעורה גרוסה. כמות המלח שהיינו מוסיפים לתערובת נעה בגבולות 2%.

המספוא הגס-היבש, הירוק והעסיסי, צורף ממינים אלה:

שחת	—	כדי 40% ממספוא הגס
חצירים ירוקים	—	29% " "
מרעה	—	18% " "
תחמיץ	—	13% " "

נביא כאן אילו פרטים על ייצור המספוא במשקנו.

גדולה בגלל עקרות, פרה אחת מתה ופרה אחת נשחטה שהיטת-אונס, 5 פרות הוצאו מסיבות סלקציה ושתי פרות נמכרו מחמת החולי בגוף זר. יצאו, איפוא, בס"ה 14 פרות ועגלה אחת ולעומתן נוספו לעדר הפרות 14 מבכירות מהעדר שלנו ו-7 פרות שנקנו במושבים. השנה נולדו 31 עגלות ו-31 עגלים; כן הוכפנו לעדר הבקר לבשר 16 עגלים מהחוץ.

להפריית העדר נזקקנו להזרעה וגם להרבעות טבעיות. התוצאות היו טובות למדי והגענו ל-82% של התעברות. ההזרעות הפוריות נעו בגבולות 45% ובהרבעות טבעיות השגנו 76% של הפרייות.

העבודה

השקענו בחליבה, טיפול, ריכוז ושונוות 2149 ימי עבודה, וזה מחוץ לעבודה בעדר העגלים לבשר והולכת העדר למרעה. לפי זה יוצא שהממור צע לפרה ועגלה הסתכם ב-39,4 ימי עבודה בשנה. מקובלת בדרך כלל נורמה של 35 ימי עבודה בעדרים שנחלבים בידיים, אולם, כרגיל, נורמה זו מתאימה לעדר העומד על תנובה ממור צעת של 4000 ק"ג, וממילא מסתבר שעדר בעל תנובה גבוהה בהרבה מהמוצא הנ"ל מצריך תוספת-מה של עבודה.

סיכום

בתחילת השנה הגשנו תכנית ייצור אופטימית בעדר, ואשר לייצור המספוא הסתפקנו ביבולים בינוניים ורגילים, אולם למעשה יצא שהייצור בעדר היה מעל לתכנית ולעומת זה תכנית האספקה יצאה בגרעון. אנו הרפתנים חותרים מעכשיו לקראת התנובה של 6000 ק"ג ומן ההכרח שענף המספוא לא יפגר בביצוע תכניות האספקה.

עובדי הרפת

השחת באה רובה (73%) משדות הבעל, וזו היתה בעיקר שחת בקיה ואפונה. בשדות השלחין הכינונו שחת (27% הנותרים) מאספסת, סיטריה ותלתן.

החצירים הירוקים נצטרפו ממינים אלה: סיטריה — 40%, אספסת — 20%, שבולת-שועל — 10%, תירס — 8%, אפונה 6%, תלתן — 2%, סתוויון — 2% ומספוא ירוק קנוי — כדי 12%.

המרעה קויים בשטחים אלה: באספסת של-חין — 38% בשטחי שעורה — ש"ש, אפונה ובקיה — 48%, בחלקת העשב הסודני, בהשקאת עזר — 14%.

תחמיץ היה לנו משני מינים: מאפונה+ש"ש כדי 60% ומחיסה+אפונה+ש"ש כדי 40%. שדות הפלחה סיפקו לנו 53% מכלל האספקה הגסה ושטחי השלחין — 41%.

התצרוכת התיאורטית של העדר עמדה על 318.200 יחידות מזון ולמעשה האבסנו 313.000 יחידות מזון.

הטיפול בעדר ומצב בריאותו הקפדנו על הוראות הרופאים בכל הנוגע לשמירת הבריאות של העדר ואמנם יכולים אנו לציין שמצבו של העדר במשך השנה השביעי את רצוננו.

בסוף שנה זו התחלנו לחלוב במכונה והודות להדרכתו של מרכז הרפת בבארי והוראות הרופא לא הורגשה עד עתה הפחתה בתנובה או כל תקלה שהיא. הננו מקפידים על החיטוי והצלחנו להתגבר על מחלת העטין שפשתה בעדר.

מן הראוי לציין עוד שגם השנה לא קרה שום מקרה מוות בדירי העגלות והעגלים, ורק עגל אחד נפסד מחמת לידה קשה.

יצאו השנה את העדר: 5 פרות ועגלה

מי מרבה בשתיית חלב?

בשנים האחרונות מתנהלת תעמולה רחבה לשתיית חלב בצרפת, ולפי נתוני הסטאטיסטיקה משנת 1953 יוצא שהצרפתים עולים בצריכת חלב ומוצריו על האמריקנים. תצרוכת הצרפתי הממוצע ב-1953 היתה כ-320 ק"ג (בחלב שתייה ומוצרי חלב) ולעומת זה היתה התצרוכת הממוצעת לשנה ולנפש באותה שנה באמריקה — 310 ק"ג.